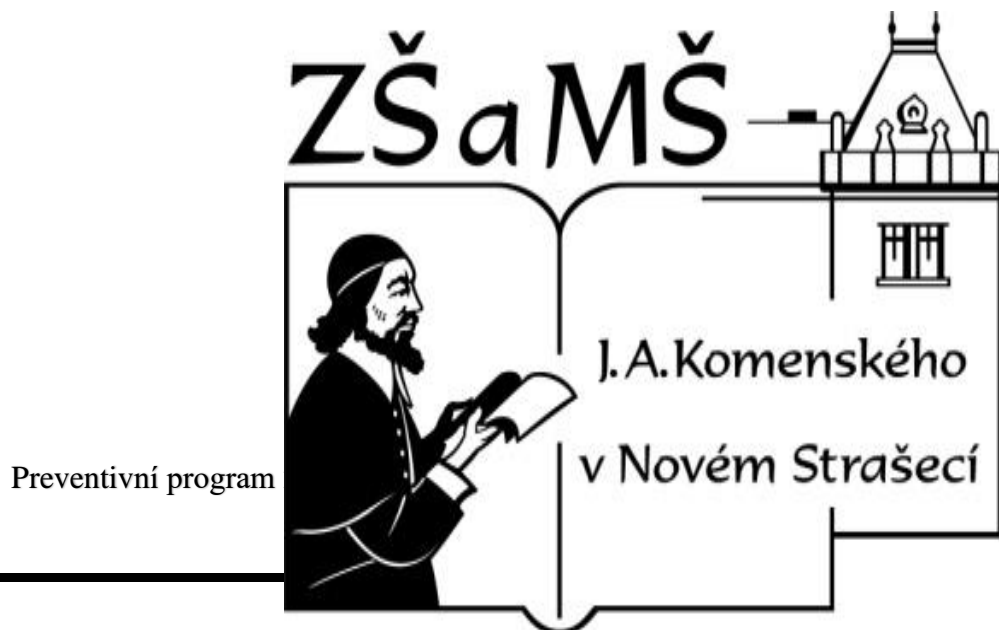

Základní škola a mateřská škola J. A. Komenského v Novém Strašecí

Komenského nám. 209, 271 01 Nové Strašecí

tel. 311 240 401, 311 240 400, email: skola@zsnovestraseci.cz

Preventivní program vychází z prevence strategie školy, která je součástí ŠVP.

Slouží jako prevence rizikového chování a jeho rozpoznání a řešení. Pomáhá pedagogům při rozpoznávání problémů a jejich nápravě.

Žákům pomáhá v případě jejich ohrožení a při krizových situacích. Je každoročně aktualizován.

Vypracovala: Mgr. et Mgr. Sandra Šafářová

Ředitel školy: Mgr. Petr Chochola

Obsah:

1. Úvod: základní identifikační údaje školy, školského zařízení
2. Informace o školním metodikovi prevence – jméno, kontakty
3. Analýza/zmapování současného stavu ve škole z pohledu rizikového chování (RCH)
4. Cíle dlouhodobé, cíle krátkodobé
5. Aktivity na letošní rok (specifická primární prevence)
6. Seznam ostatních aktivit, projektů (nespecifická primární prevence)
7. Monitoring ve škole
8. Způsoby prezentace ŠPP – žákům, kolegům, rodičům
9. Evaluace – aktualizováno pro daný školní rok
10. Formální náležitosti – podpis ředitele školy a ŠMP, razítko
11. Doporučené přílohy ŠPP – krizové plány, legislativní dokumenty, přehled spolupracujících organizací a odborníků podílejících se na prevenci RCH ve škole, přehled literatury, pomůcek
12. Odkaz na školní řád

1. Úvod

Preventivní program vychází z prevence strategie školy, která je součástí ŠVP.

Preventivní program slouží jako prevence rizikových a jejich rozpoznání a řešení. Pomáhá pedagogům při rozpoznávání problémů a jejich nápravě. Žákům pomáhá v případě jejich ohrožení a při krizových situacích. Preventivní program napomáhá ohroženým a znevýhodněným žákům (s postižením, poruchami učení, sociálně znevýhodněným, cizincům) při ochraně před možným nebezpečím.

Školní rok 2021/22 bude zaměřen na téma Zdravý životní styl, hygienu, požární prevence, návykové látky, šikana, kyberšikana, poruchy příjmu potravy, zásady první pomoci, pohlavně přenosné choroby a závislost.

Součástí preventivního programu je krátkodobý a dlouhodobý plán, krizový plán a program proti šikanování.

Zaměření preventivního programu:

- na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu
- na osobnostní a sociální rozvoj žáků
- na minimalizaci výskytu rizikového chování a sociálně patologických jevů
- na poskytování informací o problematice prevence rizikových forem chování
- na vytváření pozitivní motivace pro zapojení žáků do školních i volnočasových aktivit
- na vytváření životních postojů a kvalitního hodnotového žebříčku
- na eliminaci xenofobního, diskriminačního a agresivního chování
- na eliminaci závislostí
- na hledání různých forem řešení, samostatného rozhodování a pomoci
- zabývá se aktuálním stavem protidrogové prevence zneužívání návykových látek a prevencí
- na komunikační dovednosti žáků, sebepoznávání, zvládání stresu a konfliktů a vytváření pozitivního sociálního prostředí
- ve spolupráci s vedením školy, výchovnými poradci, spec. pedagogy, třídními učiteli, případně dalšími odborníky (s okresní metodičkou prevence, s PPP Rakovník a dalšími poradenskými zařízeními, s pediatrem apod. se zaměřuje na koordinaci preventivních aktivit na škole

2. Informace ohledně ŠMP

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	ZŠ a MŠ J. A. Komenského v Novém Strašecí, Komenského náměstí 209, Nové Strašecí 271 01
---	--

Preventivní tým školy:

Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Petr Chochola
Telefon	311 240 401
E-mail	petr.chochola@zsnovestraseci.cz

Jméno školního metodika prevence	Mgr. et Mgr. Sandra Šafářová
Telefon	311 240 421
E-mail	sandra.safarova@zsnovestraseci.cz

Jméno výchovného poradce	Mgr. Alena Kellerová, Mgr. Dana Thumová
Telefon	311 240 415, 311 240 426

Jméno speciálního pedagoga	Ing. et Mgr. Hana Pospíšilová
Telefon	311 240 426

3. Analýza současného stavu na škole

ZŠ a MŠ J. A. Komenského je městská škola nacházející se v historické budově v centru Nového Strašecí. Škola je spádová pro okolní obce, především pro Rynholec a Rudu. Školu ale navštěvují i žáci z jiných oblastí jako ze Stochova, Mšeckých Žehrovic, Mšece, Krušovic a Řevničova.

Školní budova má k dispozici kromě kmenových učeben dalších 9 odborných učeben, oddělené šatny pro 1. a 2. ročník, 3. a 4. ročník a ostatní ročníky druhého stupně. K areálu školy patří ještě sportovní hřiště s umělým povrchem a tři tělocvičny. Na některé hodiny žáci z druhého stupně dochází do tělocvičny i mimo areál školy.

Mimo areál školy je též školní jídelna pro 1. i 2. stupeň.

Součástí ZŠ jsou i čtyři mateřské školy a školní družina. Jednotřídní Mateřská škola Zahradní (kapacita 28 dětí), trojtřídní MŠ Na Kocourku (kapacita 85 dětí), trojtřídní MŠ U Lesíka (kapacita 84 dětí), jednotřídní MŠ Rákosníček (kapacita 19 dětí).

V letošním školním roce navštěvuje naší školu téměř 897 žáků ve 36 třídách. Dívek do školy dochází 444, chlapců dochází 452. Na prvním stupni je 20 tříd a na druhém stupni je 16 tříd.

V současné době navštěvují základní školu i žáci s poruchami chování a poruchami učení, na 1. stupni je vyučováno 30 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (z toho 15 s asistentem pedagoga). Na 2. stupni má 35 druhý nebo třetí stupeň podpůrných opatření (z toho 4 asistenta pedagoga). Ve srovnání s předchozím školním rokem se jejich počet opět navýšil, navýšení došlo i v počtu asistentů pedagoga. Výjimkou nejsou ani žáci z problémových rodin (rozvedených, finančně nezajištěných, nefungujících). Tito žáci podléhají největšímu riziku. Proto se snažíme takové žáky sledovat a pomoci jim např. pedagogickými intervencemi, doučováním, konzultacemi, zájmovými kroužky a volnočasovými aktivitami. Tradičně mohou děti využívat následující aktivity (pořádané DDM): Cvičení dětí, fotbal, florbal, karate, moderní gymnastika, sportovní gymnastika, atletika, minibasket, hokejbal, zumba, modelářský kroužek, astronomický kroužek, country, dovedné ruce. Pracovnice DDM má kancelář v budově školy, což umožňuje velmi pružně pracovat s dětmi i pedagogy. S místní ZUŠ má škola též úzkou spolupráci.

Školní družina je umístěna v areálu školní budovy přímo na patře 1. a 2. tříd.

V průběhu školního roku 2018-2019 byl otevřen nově přistavěný pavilon, který aktuálně užívá 1. stupeň a družina. Škola neustále modernizuje své učebny.

Garant programu a spolupracovníci

Ředitel školy odpovídá za tvorbu a realizaci preventivních programů. Pedagogičtí pracovníci realizují preventivní program prostřednictvím výuky (začleňováním preventivních témat do tematických plánů) a školní metodička koordinuje přípravy a realizaci programu dle novelizované vyhlášky č. 72/2005 Sb. příloha č. 3 - standardní činnost ŠMP. Nejdůležitější úlohu mají třídní učitelé, kteří sledují chování a problémy žáků.

Při realizaci preventivního programu je velmi důležitá spolupráce třídních učitelů a Školního poradenského pracoviště (ŠMP, výchovní poradci, speciální pedagog) s vedením školy. Společně řeší nastolené problémy, které se v daném roce vyskytnou a vyvozují možná opatření.

Další odbornou pomoc pak zajišťují: PPP, SVP, Oddělení sociálně-právní ochrany dětí, dětské lékaři, Policie ČR a jiná odborná či lékařská pracoviště.

Škola úzce spolupracuje s DDM (kancelář odloučeného pracoviště je přímo v areálu školy, místní ZUŠ a dalšími organizacemi pořádající kroužky a akce pro děti z Nového Strašecí (Český svaz včelářů, Rybářský svaz, sportovní aktivity (karate, florbal, ..)

4. Cíle preventivního programu

Hlavním cílem preventivního programu je prostřednictvím vhodných nástrojů působit na formování postojů žáků k vlastnímu zdraví i ke zdraví ostatních, formování postojů k sociálně nežádoucímu a rizikovému chování a podpora již vytvořených zdravých postojů k uvedeným jevům. Prostřednictvím nácviku a upevnění psychosociálních dovedností a rozvoje pozitivního sociálního chování poskytnout žákům podporu v realizaci vlastních postojů.

Dalším záměrem preventivního programu je pozitivně motivovat žáky v oblasti komunikace, spokojeného soužití a hodnotových postojů.

Cílem strategie primární prevence školy je tedy připravit pro žáky takové prostředí a takový souhrn aktivit, jejichž hlavním výsledkem bude co nejlepší možné přizpůsobení žáka na nové prostředí a novou třídní skupinu, zdravé vztahy ve třídách i ve škole, žák chránící zdraví vlastní a neohrožující zdraví ostatních, a především funkčně občansky gramotný mladý dospělý.

Je důležité zajistit odborné a průběžné vzdělávání školního metodika prevence, výchovných poradců, ostatních pedagogických i nepedagogických pracovníků (dle pokynů MŠMT).

Jako školní metodik prevence koordinuji školení třídních a zasílám mailly ohledně informací k prevenci ve škole.

Je nutné zahrnout i následující cíle obecně:

- pojmenovat základní návykové látky
- znát jejich účinky na lidský organismus
- znát základní právní normy
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- znát zásady první pomoci
- zhodnotit svůj životní styl, zdravý způsob života
- vhodně plánovat volnočasové aktivity
- znát zásady slušného chování a komunikace mezi lidmi
- umět se vhodně pohybovat na ulici
- znát základní dopravní značky
- zvládnout zapojit se do kolektivu
- vhodně se chovat v krizových situacích
- znát telefonní čísla 150, 155, 158, 112

- chránit své zdraví
- umět vhodně komunikovat se spolužáky a dospělými
- znát základní informace o alkoholu a tabáku a jejich vlivu na zdraví člověka

Preventivní program rozděluje cíle na dlouhodobé a krátkodobé.

Dlouhodobé cíle

- Prevence užívání návykových látek – předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku
- předcházet závislosti na návykových látkách a zdravotním problémům způsobených v důsledku konzumace návykových látek
- oddálit první kontakt s návykovými látkami, snižovat poptávku po OPL
- poskytovat objektivní informace o OPL adekvátně věku
- podporovat žáky v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti
- aktivizovat žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem – ke zdravému využití volného času
- proškolit učitele pro případ potřeby 1.pomoci intoxikovanému žákovi
- poskytnout informace, kam se obrátit, v případě potíží s OPL
- preventivně působit v co nejširší oblasti rizikových forem chování
- zapojovat rodiče do aktivit školy

Krátkodobé cíle (1 rok)

- Diagnostika škol. prostředí, mapování potřeb
- Žádost o finanční podporu projektu kurzů zážitkové pedagogiky
- Využití nabídky besed, vzdělávacích akcí zaměřených na prevenci rizikového chování (mimo školu - nabídka DDM, Kult. Centra, VISK)
- V zárodcích problémů v třídním kolektivu navázání spolupráce s dalšími institucemi (Policie, PPP, OSPOD)

Ukazatele úspěchu:

- mezi žáky nekolují zažité mýty o návykových látkách
- žáci mají reálný obraz návykových látek
- počet experimentů s drogou je nižší oproti standardu – normálu

- ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci žáků, vycházející z jejich nápadů a potřeb
- žáci vyhledávají pravidelné zájmy a činnosti mimo školu (kroužky, sport...)
- škola za spoluúčasti žáků pořádá zábavné akce, výlety, exkurze, mimoškolní aktivity
- žáci se aktivně zapojují do protidrogové prevence
- žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli
- žáci jsou dobře informováni a vědí na koho se v případě potíží obrátit

5. Aktivity pro letošní rok (specifická prevence)

Specifická prevence jsou aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o programy cíleně zaměřené na řešení výskytu konkrétních sociálně patologických jevů. Tyto aktivity nejsou součástí učebního plánu, reagují na zvláštní situace v třídních kolektivech nebo mezi třídními kolektivy, či ve vztazích mezi třídními kolektivy a pedagogy. Tyto situace jsou zjišťovány na základě šetření prováděného ve škole (pozorování, monitoring třídního učitele, dotazníky, diskuse).

Plán přednášek, besed, vzdělávání a jiných akcí zaměřených na prevenci ve školním roce 2022 – 2023

Programy budou realizovány dle nabídky a časových možností organizátorů a lektorů.

Preventivní akce Dopravní výchova – mobilní dopravní hřiště (celý první stupeň)

Preventivní program od hasičů – Tomáš Polák 607 712 838

Pro 8.ročník návazný program od Policie ČR na protidrogový vlak

Od společnosti ACET máme domluvené tyto preventivní programy:

6.ročník – protidrogový vlak Revolution train + návazný program od PČR v rámci školy, preventivní program Skrytá nebezpečí internetu

7.ročník – preventivní program na téma Závislosti

8.ročník – preventivní program na téma Poruchy příjmu potravy

9.ročník – preventivní program Sex, AIDS a vztahy

Vzdělávání pedagogických pracovníků:

Kurz první pomoci - Zdravotnická záchranná služba Nové Strašecí

všichni ped. pracovníci (srpen 2022)

Pedagogové / třídní učitelé:

Zaměření na vzdělávání v oblasti zdravý životní styl, sociální klima v třídním kolektivu, vedení třídnických hodin, práce třídního učitele s problematickým žákem a jeho rodiči, šikanující chování.

Mgr. Tomáš Jun – přihlášen na kurz „třídnické hodiny aneb kuchařka na prevenci“ (6 celodenních lekcí)

Mgr. Tereza Bryndačová a Mgr. Tereza Seilerová – přihlášeny na kurz „Kočičí zahrada“

Školní metodik prevence

- studium ŠMP PedF UK

Pracovní schůzky:

1x ročně schůze preventistů pro rakovnický okres (svolává Mgr. Radana Nikolau, vedoucí PPP)

1x měsíčně – schůzka pracovníků školního poradenského pracoviště

1x měsíčně – schůzka s ředitelem školy

2x ročně – pracovní schůzka některých pedagogů, kteří se podílejí na plánování a realizaci jednotlivých programů

V rámci prevence se zaměřujeme jak na specifickou prevenci, tak i na nespecifickou.

6. Seznam ostatních aktivit, projektů (nespecifická prevence)

Nespecifická prevence jsou veškeré činnosti podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání. Tento typ prevence je významný v kontextu aplikace různých efektivních a vyhodnitelných specifických programů.

Nespecifická prevence je součástí výuky a učebních osnov jednotlivých předmětů a tvoří jí především:

- široká nabídka školních i mimoškolních aktivit
- hudební programy
- školní výlety
- exkurze, návštěvy muzeí
- lyžařský výcvik
- sportovní, výtvarné, hudební, recitační soutěže
- předmětové olympiády
- spolupráce mezi rodiči, žáky a školou
- adaptační kurz, třídnické hodiny

Preventivní program realizujeme na těchto akcích:

- dohlížení na dodržování řádu školy
- dotazníková šetření a screeniny – vyhledávání varovných signálů
- tematické přednášky a besedy dle potřeb konkrétní třídní skupiny
- nácvik modelových situací
- začlenění témat do učebních osnov (výklad)
- konzultace s problémovými i ohroženými žáky
- krizová intervence (realizovaná školní spec. pedagožkou nebo odbornými externími pracovníky)
- adaptační kurz
- hudební programy
- školní výlety
- diskuse
- exkurze
- lyžařský výcvik
- sportovní, výtvarné, hudební soutěže
- předmětové olympiády
- nástěnka
- nabídka volnočasových aktivit
- mimoškolní aktivity
- analýza aktuálních potřeb školy
- průběžná případová práce školního poradenského pracoviště

7. Monitoring ve škole - metody při realizaci preventivního programu:

Třídní učitelé pravidelně zasílají prevenci za pololetí ve svých třídách. Informují školního metodika prevence o řízených rozhovorech, skupinových aktivitách a screeningovém šetření.

8. Způsoby prezentace ŠPP – žákům, kolegům, rodičům

Školní preventivní program byl schválen na pedagogické radě dne 31.8.2022 všemi pedagogickými pracovníky. Během třídnických hodin jsou žáci seznámeni se školním preventivním programem. Školní preventivní program je vytištěný a možný k nahlédnutí na nástěnce metodika prevence a je dostupný na webových stránkách školy.

9. Evaluace

I v letošním roce jsme dávali důraz na prevenci rizikového chování ve výukových tématech v předmětech výchova k občanství, výchova ke zdraví, tělesná výchova a přírodopis. Na prvním stupni to byly předměty prvouka, přírodověda a vlastivěda.

Během letošního školního roku jsme poprvé navázali realizaci objednávky preventivních programů od společnosti Acet, které nám vedl lektor Mgr. Kořátko. Preventivní programy jsme měli objednané od 3.ročníku až po 9.ročník. Následující tabulka představuje přehled realizovaných programů.

DATUM REALIZACE	PROGRAM	ROČNÍK	TŘÍDA
21. 2. 2022	Poruchy příjmu potravy	8.	8.B
	Poruchy příjmu potravy		8.C
	Poruchy příjmu potravy		8.A
22. 2. 2022	Poruchy příjmu potravy		8.D
	Závislosti	7.	7.A
	Závislosti		7.C
28. 3. 2022	Závislosti		7.B
	Jsme tým	4.	4.C
	Jsme tým		4.D
29. 3. 2022	Jsme tým		4.A
	Jsme tým		4.B
	Závislosti	7.	7.D
4. 5. 2022	Sex, AIDS a vztahy	9.	9.B
	Jsme tým	3.	3.A
	Jsme tým		3.B
5. 5. 2022	Sex, AIDS a vztahy	9.	9.D
	Jsme tým	5.	5.B
	Jsme tým		5.C
6. 5. 2022	Skrytá nebezpečí internetu	6.	

	Sex, AIDS a vztahy	9.	9.A
	Sex, AIDS a vztahy		9.C

S programy jsem byla jako ŠMP spokojená, od žáků i třídních učitelů byl vynikající ohlas, proto jsme programy objednali i na příští školní rok.

V září navštívili 6.ročníky protidrogový vlak Revolution train v Rakovníku. Na exkurzi navázal návazný program od PČR, který byl realizován u nás ve škole. PČR pouštěla stejný film, který byl puštěn ve vlaku, ale postupně ho zastavovala v různých momentech, kdy s žáky diskutovali o rozhodnutích účinkujících. V červnu byl vlak opět přistaven do Rakovníka, tentokrát ho navštívili 7.ročníky. Návazný program proběhne v září.

Během letošního roku proběhlo v několika třídách spaní ve škole, které realizovaly třídní učitelky. Akce je zaměřená na dobré vztahy ve třídě. Třídní učitelky využily materiálů od ŠMP na společné hry, pro lepší komunikaci a spolupráci.

11. Doporučení přílohy ŠPP

Příloha č. 1

Adresář organizací

- **Oddělení sociálně-právní ochrany dětí - SPOD**
Adresa: Na Sekyře 166, Rakovník, 1. patro, dveře č. 120

- **Lékařská pohotovost pro dospělé a děti Rakovník, Masarykova nemocnice v Rakovníku**
Adresa: Dukelských hrdinů 200, Rakovník
Tel.: 313 516 613
Ordin. hodiny: Po - Pá 17:00 - 22:00; So, Ne, sv. 8:00 - 22:00

- **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**
Adresa: Karmelitská 7, 118 12 Praha 1
Tel.: 257 193 111
E-mail: info@msmt.cz
www: www.msmt.cz

- **Krajský úřad Středočeského kraje**
Adresa: Zborovská 11, 150 21 Praha 5
Tel.: 257 280 111
E-mail: podatelna@kr-s.cz
www: www.kr-stredocesky.cz

- **Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát**
Adresa: Arabská 683, 160 66 Praha 6
Tel.: 220 611 396
E-mail: csi.s@csicr.cz
www: www.csicr.cz

- **Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje, pracoviště Rakovník**

Adresa: Františka Diepolta 1576, 269 01 Rakovník

Tel.: 313 518 271

E-mail: ppp.rakovnik@quick.cz

- **Bílý kruh bezpečí**

Pomoc obětem trestných činů

Telefon 257 317 Nonstop linka DONA (pro oběti domácího násilí) **251 511 313**

www.bkb.cz

- **ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍ INTERVENCE KLADNO - Intervenční centrum**

Jana Palacha 1643, 272 80 Kladno, tel: 312 292 333-5

Tel.: 605 765 883

E-mail: ic@zsi-kladno.cz , ic.stredocesky@seznam.cz

- **Telefonní linka pro odvykání kouření**

Tel.: 844 600 500

- **Telefonní linka pro pedagogy i rodiče v oblasti prevence**

- Tel.: 116 000

www.linkaztracenedite.cz

Internetové odkazy:

- www.adiktologie.cz
- www.stopnasili.cz (znásilnění, pohlavní zneužívání, domácí násilí)
- www.detskaprava.cz
- www.donalinka.cz (pomoc osobám ohroženým domácím násilím)
- www.drogovaporadna.cz
- www.minimalizacesikany.cz
- www.modralinka.cz
- www.odrogach.cz

- www.koordona.cz (koalice neziskových organizací proti domácímu násilí)
- www.plbohnice.cz (závislosti)
- www.ies.podaneruce.cz
- www.poradenskecentrum.cz
- www.prestantekourit.cz
- www.sikana.cz
- www.linkabezpeci.cz
- www.nebi.cz
- www.sikana.org
- www.napisnam.cz
- www.horka-linka.cz

Příloha č. 2

Seznam literatury

Tištěné publikace

MUDr. Karel Nešpor-Alkohol, drogy a vaše děti

MUDr. Ivan Pfeifer-Vyber si zdraví

MUDr. Josef Richter-Likvidační životní styl

MUDr. Vladimír Polanecký-Drogy-Poznej svého nepřítele

MUDr. Vladimír Polanecký-Řekni drogám ne! Desatero protidrogové prevence

MUDr. Lidmila Hamplová a kolektiv -Kterou cestou se vydáš?

MUDr. Vladimír Polanecký-My. drogy a Evropa

Bohdan Mikulka a kolektiv-Výchova dětí v oblasti požární ochrany

MUDr. Alena Svobodová-Mládež a alkohol

Petr Piřha -Výchova, naděje společnosti

Mgr. Janá Bártová-Prevence není nikdy dost!

MUDr. Karel Nešpor-Jak překonat problémy s alkoholem

Ministerstvo vnitra-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR-Sebeochrana
obyvatelstva

J. Dekoster-Cyklistika pro města

E. F. Smidak-Žaluji

Prim. MUDr. Karel Nešpor a kolektiv-Prevence problémů působených návykovými látkami

Mgr. Dagmar Nováková-Metodika protidrogové prevence pro pedagogy

Nina Suškevičová-Aids-Fakta a naděje

PhDr. Miroslava Váňová-Pedagogům o prevenci AIDS

(není autor)-Téměř dospělá

Prim. MUDr. Karel Nešpor-Tajná zpráva z planety X-III

Eva Poliaková -Když dospívám

Vladimír Smejkal-Abeceda společenského chování

Julián Melgosa -Kniha o duševním zdraví

(není autor)-Album Lidských práv

Čtibor Nečas-Romové v České republice včera i dnes

Michal Novotný-Abychom si rozuměli

Mgr. Petr Hradil-Právo

Michal Novotný-Abychom si rozuměli I, /II/,III

Nadace naše dítě-Dětská práva – Vím, co smím?

Michal Holub-Zákon o rodině

Jiřina Olmarová - Jací jsme, a jací nejsme

(není autor)-Jezte zdravě, žijte zdravě

PhDr. Jana Horvátová- Základní informace o dějinách a kultuře Romů

Hans Waldenfels- Světová náboženství

(není autor)-Trestní odpovědnost dětí a mladistvých I.

(není autor)-Trestní odpovědnost dětí a mladistvých II

(není autor)-Za zavřenými dveřmi-domácí násilí

Ludmila Součková a kolektiv-Průřezová témata-Jeden svět na školách

(není autor)-Průvodce dětského svědka v trestním řízení

Ludmila Janovská a kolektiv-Jeden svět na školách II.

Ludmila Janovská a kolektiv-Jeden svět na školách II

Příloha č. 3

Krizové plány 2022/2023

Kouření

- žák kouří v prostorách školy nebo na školních akcích

1. Žák je přistižen poprvé

- pokud je to možné, se svědky zajistěte tabákové výrobky jako důkaz

- informujte třídního učitele

- třídní učitel – rozebere celou událost se žákem (rozhovor)

– provede zápis z vyšetřování, žák zápis podepíše

– udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem

– informuje zákonné zástupce žáka

§ 7 zákona č. 359/1999

2. Žák je přistižen opakovaně

- pokud je to možné, se svědky zajistěte tabákové výrobky jako důkaz

- informujte třídního učitele, popř. školního metodika prevence

- třídní učitel – informuje školního metodika prevence

- metodik – rozebere celou skutečnost se žákem (rozhovor)

- provede zápis z vyšetřování, žák zápis podepíše
  - informuje ředitele školy
  - ředitel školy – pozve zákonné zástupce žáka do školy, kde proběhne pohovor s výchovnou komisí. Pozvání musí být prokazatelné (nejlépe doporučeným dopisem)
  - výchovná komise – rozebere společně se zákonnými zástupci žáka celý případ a sdělí rodičům svůj závěr, případně dohodne další postup.
  - metodik – provede zápis z výchovné komise
  - ředitel – udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem a se závěrem výchovné komise
    - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně právní ochrany dětí
- § 10 odst. 4, zákona č. 359/1999

OSPOD – (tel.:313259285, email: lkejla@murako.cz)

- žák prodává tabákové výrobky osobám mladším 18 let

- pokud je to možné, zajistěte před svědky prodávané předměty (důkaz)
- informujte ředitele školy
- ředitel – oznámí skutečnost Polici ČR, protože se jedná o porušení
  - § 6 zákona č. 379/2005
  - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
  - informuje zákonné zástupce žáka

Policie ČR, obvodní oddělení Nové Strašecí - vedoucí: npor. Bc. Pavel Kinšt:
tel: 602 307 454

Alkohol

- žák je ve škole pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky

- nejprve zajistěte bezpečnost žáka i jeho spolužáků
    - zjistěte zdravotní stav žáka
    - při podezření na ohrožení života zavolejte RZZ - popište příznaky, nejsme kompetentní stanovovat diagnózu
    - pokud není lékař nutný, volejte zákonné zástupce žáka a trvejte na tom, aby si žáka převzali.
    - pokud se zákonní zástupci žáka nedostaví, zajistěte povinný dohled po dobu školního vyučování.
  - informujte školního metodika prevence
  - metodik
    - rozebere celou skutečnost se žákem (rozhovor)
    - provede zápis z vyšetřování, žák zápis podepíše
    - informuje ředitele školy
    - může zajistit testování u lékaře, sám neprovádí orientační dechovou zkoušku
  - ředitel
    - pozve zákonné zástupce žáka do školy, kde proběhne pohovor s výchovnou komisí. Pozvání musí být prokazatelné (nejlépe doporučeným dopisem)
- § 7 zákona č. 359/1999
- výchovná komise
    - rozebere společně se zákonnými zástupci žáka celý případ a sdělí rodičům svůj závěr, případně dohodne další postup.
  - metodik
    - provede zápis z jednání výchovné komise
  - ředitel
    - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem a závěrem výchovné komise
    - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně právní ochrany dětí

§ 10 odst. 4, zákona č. 359/1999

- žák pije alkohol v prostorách školy nebo na školních akcích

- zajistěte se svědky zbylý alkohol (důkaz)
  - informujte školního metodika prevence, v případě, že na školní akci není metodik přítomen, provede jeho úkony hlavní pořadatel akce
  - metodik
    - rozebere celou skutečnost se žákem (rozhovor)
    - provede zápis z vyšetřování, žák zápis podepíše
    - informuje ředitele školy
  - ředitel
    - pozve zákonné zástupce žáka do školy, kde proběhne pohovor s výchovnou komisí. Pozvání musí být prokazatelné (nejlépe doporučeným dopisem)
  - výchovná komise
    - rozebere společně se zákonnými zástupci žáka celý případ a sdělí rodičům svůj závěr, případně dohodne další postup
  - metodik
    - provede zápis z jednání výchovné komise
  - ředitel
    - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem a závěrem výchovné komise
    - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně právní ochrany dětí
- § 10 odst. 4, zákona č. 359/1999

- nález alkoholu (popřípadě tabákových výrobků) u žáka

- zajistěte se svědky nalezený alkohol (cigarety) (důkaz)
- informujte školního metodika prevence nebo hlavního pořadatele zájezdu
- metodik
  - rozebere celou skutečnost se žákem (rozhovor)
  - provede zápis z vyšetřování, žák zápis podepíše

- informuje ředitele školy
  - ředitel – pozve zákonné zástupce žáka do školy, kde proběhne pohovor s výchovnou komisí. Pozvání musí být prokazatelné (nejlépe doporučeným dopisem)
  - výchovná komise – rozebere společně se zákonnými zástupci žáka celý případ a sdělí rodičům svůj závěr, případně dohodne další postup
  - metodik – provede zápis z jednání výchovné komise
  - ředitel – udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem a závěrem výchovné komise
    - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně právní ochrany dětí
- § 10 odst. 4, zákona č. 359/1999

OSPOD – tel: 313259285, email: lkejla@murako.cz

- žák podává nebo prodává alkohol osobám mladším 18 let

- pokud je to možné, zajistěte se svědky prodávaný alkohol (důkaz)
- informujte ředitele školy
- ředitel – oznámí zjištěnou skutečnost Polici ČR, protože se jedná o porušení § 12 zákona č. 379/2005
  - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
  - informuje zákonné zástupce žáka

Policie ČR, obvodní oddělení Nové Strašecí - vedoucí: npor. Bc. Pavel Kinšt:
tel: 602 307 454

Návykové látky

- podezření, že žák užívá návykové látky

- informujte školního metodika prevence
- metodik
  - vyšetří celou situaci
  - rozebere celou skutečnost se žákem (rozhovor)
  - neslibuje, že nebudete nikoho informovat, protože máte oznamovací povinnost k rodičům a OSPOD
  - informuje ředitele školy
  - provede zápis z šetření
  - v případě potřeby se obrátí pro radu na externí odborníky (viz Vnější zdroje)
    - společně se dohodnou na dalším postupu,
    - v případě potřeby zajistí žákovi další intervenci v K-centru
    - informuje zákonné zástupce žáka a společně se dohodnou na dalším postupu
    - provede zápis rozhovoru s rodiči
- ředitel
  - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně právní ochrany dětí

§ 10 odst. 4, zákona č. 359/1999

OSPOD – tel: 313259285, email: lkejla@murako.cz

- zachycení podezřelé látky, o které se domníváte, že je návyková

- zajistěte látku, požádejte žáka, u kterého byla látka nalezena, aby ji dal do obálky. Před svědkem.
- s látkou nemanipulujte, ani se ji nesnažte určit
- sepište záznam o dané skutečnosti (kdo objevil podezřelou látku, kdy, kde, u koho, vzhled látky)

- zajistěte podpisy tří zúčastněných osob (jestliže ten, u koho byla látka objevena nebo ten, který látku odevzdal, odmítne záznam podepsat, uveďte do kolonky pro jejich podpis, že se odmítli podepsat)

- odnešte obálku s látkou a zápis na bezpečné místo, kde se k ní nemůže dostat další osoba

- informujte ředitele školy

- ředitel
  - zavolá Policii ČR, která látku zajistí
  - o skutečném obsahu nálezu rozhodne laboratoř
  - informuje rodiče
  - pokud Policie ČR zjistí, že se jedná o návykovou látku, ředitel udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem

Policie ČR, obvodní oddělení Nové Strašecí - vedoucí: npor. Bc. Pavel Kinšt:
tel: 602 307 454

- podezření na distribuci či prodej návykové látky ve škole

- informujte ředitele školy

- ředitel
  - oznámí věc Policii ČR §167 zákon č. 140/1961 může se jednat o trestný čin podle §187 a § 188 zákon č. 140/1961
  - oznámí skutečnost rodičům
  - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem

Policie ČR, obvodní oddělení Nové Strašecí - vedoucí: npor. Bc. Pavel Kinšt:
tel: 602 307 454

- podezření, že žák nosí do školy návykové látky

- informujte ředitele

- ředitel
  - oznámí věc na Policii ČR §167 zákon č. 140/1961 může se jednat o trestný čin podle §187 zákon č. 140/1961
  - informuje zákonné zástupce žáka

- v případě spáchání trestného činu (žák má u sebe nelegální návykovou látku v množství větším než malém) udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
  - nejedná-li se o trestný čin (žák má u sebe jen menší množství látky, určené jen pro vlastní spotřebu) oznámí danou skutečnost školnímu metodikovi prevence
  - metodik
    - zajistí další šetření
    - rozebere celou skutečnost se žákem (rozhovor)
    - provede zápis z vyšetřování, žák zápis podepíše
    - v případě potřeby se obrátí pro radu na externí odborníky (viz Vnější zdroje)
    - společně se dohodnou na dalším postupu
    - v případě potřeby zajistí žákovi další intervenci v K-centru
  - ředitel
    - pozve zákonné zástupce žáka do školy, kde proběhne pohovor s výchovnou komisí. Pozvání musí být prokazatelné (nejlépe doporučeným dopisem)
  - výchovná komise
    - rozebere společně se zákonnými zástupci žáka celý případ a sdělí rodičům svůj závěr, případně dohodne další postup
  - metodik
    - provede zápis z jednání výchovné komise
  - ředitel
    - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem a závěrem výchovné komise
    - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně právní ochrany dětí
- § 10 odst. 4, zákona č. 359/1999

Policie ČR, obvodní oddělení Nové Strašecí - vedoucí: npor. Bc. Pavel Kinšt:
tel: 602 307 454

Záškoláctví

- žák má neomluvenou absenci

1. Neomluvená absence do 2 hodin

- informujte třídního učitele
- třídní učitel – pozve zákonné zástupce žáka do školy, kde proběhne pohovor. Pozvání musí být prokazatelné (nejlépe doporučeným dopisem)
  - upozorní zákonné zástupce žáka na povinnost stanovenou zákonem § 22, odst. 3, zákon č. 561/2004
  - „zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni zajistit, aby dítě a žák docházel řádně do školy nebo školského zařízení“, § 31, odst. 2 zákon č. 200/1990 – „přestupku se dopustí ten, kdo zanedbává péči o povinnou školní docházku žáka“, § 22, odst. 1 zákon č. 561/2004
  - „žáci a studenti jsou povinni řádně docházet do školy a školského zařízení a řádně se vzdělávat“
  - seznámí zákonné zástupce žáka s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence
  - dohodnou se společně na dalším postupu
  - z pohovoru provede zápis a kopii předá jej zákonným zástupcům
  - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem

2. Neomluvená absence nad 2 hodiny

- Informujte třídního učitele
- třídní učitel – informuje ředitele školy
- ředitel školy – pozve zákonné zástupce žáka do školy, kde proběhne pohovor s výchovnou komisí. Pozvání musí být prokazatelné (nejlépe doporučeným dopisem)

§ 7 zákona č. 359/1999

- výchovná komise – rozebere společně se zákonnými zástupci žáka celý případ a sdělí rodičům svůj závěr, případně dohodne další postup
- metodik – provede zápis z jednání výchovné komise
- ředitel – udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem a závěrem výchovné komise
  - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně právní ochrany dětí

§ 10 odst. 4, zákona č. 359/1999

OSPOD – tel: 313259285, email: lkejla@murako.cz

Metodický pokyn MŠMT č. j. 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

Policie ČR ve škole

- výslech ve škole

- Pokud policie vstoupí do školy musí se ohlásit u ředitele nebo jeho zástupců, dále je povinna prokázat se služebním průkazem, odznakem služby kriminální policie a stejnokrojem s identifikačním číslem. Musí jasně sdělit důvod své přítomnosti a co od nás potřebuje a na jakém základě

- ředitel – v případě pochybnosti si totožnost policisty ověří na jeho pracovišti

Výslech žáka

- ředitel – informuje zákonné zástupce žáka, pokud tak již neučinila Policie
  - ta má stejnou povinnost. V případech, kdy by mohlo být takovým oznámením mařeno další vyšetřování a po předchozí dohodě s odpovědným pracovníkem policie, vyrozumí škola zákonné zástupce bezprostředně po souhlasu policie. Sdělení v nevhodnou dobu by mohlo v některých případech ohrozit i bezpečnost dítěte

(např. týrání nebo zneužívání v rodině, podpora trestné činnosti v rodině apod.). Zákonní zástupci nemusí být u „výslechu“ přítomni. Přítomni budou pouze tehdy, když k tomu budou policistou vyzváni.

- na žádost policie poskytne ve škole vhodnou místnost pro výslech
- u žáků mladších 15 let je přítomnost třetí osoby nezbytná
- u žáků starších 15 let není přítomnost třetí osoby nutná, záleží však na požadavku policie. Povinnost vykonávat nad žákem dohled nám trvá, takže pokud chceme být u rozhovoru, tak by nám to měla policie umožnit
- u žáků starších 18 let nikdo dohlížet nemusí
- o rozhovoru policisty s žákem vyhotoví zápis s časovými údaji

Šikana

- podezření na šikanu

- informujte školního metodika prevence
- metodik
  - zajistí další šetření, v případě potřeby se obrátí na odborníky (např. oblastní metodik prevence, PPP, atd. viz Vnější zdroje)
  - odhadne závažnost a formu šikany
  - situaci probere s informátory a zajistí vhodné svědky (rozhovory písemně dokumentuje)
  - individuální rozhovory se svědky (dokumentuje pro případ pozdějších změn ve výpovědi pod vlivem agresora)
  - situaci probere s obětí (rozhovor písemně dokumentuje)
  - zajistí ochranu oběti
  - informuje ředitele školy

- rozhovor s agresorem - v případě počátečního stádia šikany vše směřujeme k usmíření a k tzv. druhé šanci
- v opačném případě vedeme rozhovor s prvky nátlaku (vše dokumentujeme pro případ změny výpovědi)
- ředitel školy – pozve zákonné zástupce žáka do školy, kde proběhne pohovor s výchovnou komisí. Pozvání musí být prokazatelné (nejlépe doporučeným dopisem)
- výchovná komise – rozebere společně se zákonnými zástupci žáka celý případ a sdělí rodičům svůj závěr, případně dohodne další postup
- metodik – provede zápis z jednání výchovné komise
- ředitel – udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem a závěrem výchovné komise
- třídní učitel - zorganizuje třídnickou hodinu, kde oznámí závěr vyšetřování a potrestání agresorů.
  - dohodne se na dalším postupu s rodiči oběti
  - zorganizuje třídní schůzku
- metodik - nastalou situaci zohlední ve specifické primární prevenci
  - zajistí spolupráci s externími odborníky

Metodického pokynu MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, č. j. 22294/2013-1 a)

Příloha č. 4

Program proti šikanování

Cílem programu je především předcházení negativních jevů, podpora pozitivních vztahů v třídním kolektivu, vytvořit bezpečné a vřelé prostředí pro žáky. Dalším záměrem je především sjednotit postupy při řešení konkrétní situace a taktéž jednotné vystupování v komunikaci s rodiči při řešení krizové situace.

Na základě Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol školských zařízení byl vypracován tento Program proti šikanování, který se stal součástí PP.

Charakteristika šikanování

(1) Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

(2) Šikanování se ve své zárodečné formě vyskytuje prakticky na všech školách. Pocit bezpečí každého jedince a jeho začlenění do třídního kolektivu je základní podmínkou vytváření produktivního prostředí a dobrého sociálního klimatu třídy a školy. Všechny školy a školská zařízení mají povinnost předcházet všem náznakům násilí a šikanování. Šikanování v jakékoli formě a podobě nesmí být pracovníky

školy akceptováno. Samotní pedagogičtí pracovníci nesmí svým jednáním s některými žáky a chováním vůči nim podněcovat zhoršování vztahů směřující k šikanování těchto žáků jejich spolužáky.

Projevy šikanování

(1) Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany patří:

- Verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kybershikana, děje se pomocí ICT technologií).
- Fyzická šikana, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti).
- Smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

Odpovědnost školy

(1) Škola či školské zařízení má jednoznačnou odpovědnost za děti a žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 5651/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů). Z tohoto důvodu musí pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc

(2) Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekažení trestného činu (§168, 167 trestního zákona). V úvahu přicházejí i další trestné činy jako např. nadřívání (§ 166 tr. zákona) či schvalování trestného činu (§165 tr. zákona), v krajním případě i podněcování k trestnému činu (§ 164 tr. zákona). Skutkovou podstatu účastenství na trestném činu (§ 10 tr. zákona) může jednání pedagogického pracovníka naplňovat v případě, že o chování žáků věděl a nezabránil spáchání trestného činu např. tím, že ponechal šikanovaného samotného mezi šikanujícími žáky apod.

Krizový plán školy

1. První zahrnuje situace, které škola zvládne řešit vlastními silami. Do této skupiny patří postupy pro počáteční stadia šikanování a rámcový třídní program pro řešení zárodečného stadia šikanování.

2. Druhý zahrnuje situace, kdy škola potřebuje pomoc zvenku a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi (viz čl. 9) a policií. Sem patří řešení případů pokročilé a nestandardní šikany, např. lynčování.

Postupy řešení šikanování

(1) Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i pachatelů a dalších účastníků. Strach vytváří obvykle prostředí „solidarity“ agresorů i postižených.

A. Pro vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou) bude škola postupovat v těchto pěti krocích:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi (povede učitel, na kterého se oběť obrátí, a členové výchovné komise)
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

B. Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, bude škola postupovat takto:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii. (provede ředitelství školy)

6. Vlastní vyšetřování.

V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR.

Výchovná opatření

Škola bude dále pracovat s agresorem (jeho náhled na jeho chování, motivy, rodinné prostředí). V případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů (zajistí výchovný poradce, popř. metodička prevence ve spolupráci třídním učitelem)

Pro potrestání agresorů jsou stanovena následující běžná výchovná opatření:

- Napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele
- Snížení známky z chování.
- Převedení do jiné třídy.

Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina).

V mimořádných případech se užije škola tato další opatření:

- Ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.
- Ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Spolupráce se zákonnými zástupci

Pokud zákonní zástupci informují školu o podezření na šikanování, je za odborné vyšetření záležitosti zodpovědný ředitel školy. Při nápravě šikanování je potřebná spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, školního metodika prevence, výchovného poradce a dalších pedagogických pracovníků jak s rodinou

oběti, tak i s rodinou agresora. Při jednání s rodiči dbají pedagogičtí pracovníci na taktní přístup a zejména na zachování důvěrnosti informací.

Spolupráce se specializovanými institucemi

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, školního metodika prevence, výchovného poradce nebo zástupce školy s dalšími institucemi a orgány. Zejména:

- v resortu školství – s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry,
- v resortu zdravotnictví – s pediatrií a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie,
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou),

Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), ředitel školy nebo školského zařízení oznámí tuto skutečnost Policii ČR.

Ředitel školy oznámí orgánu sociálně právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, ředitel školy zahájí spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu.

<p>Ředitel školy má povinnost v případě agresivního chování žáka tuto skutečnost neprodleně oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí a státnímu zastupitelství.</p>

Příklady nepřímých a přímých znaků šikanování

1. Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být např.:

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.

- O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.
- (Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť přízpusobovací konflikty nejsou vzácností!)

2. Přímé znaky šikanování mohou být např.:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo „legrací“ zranitelný.
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávisným nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

3. Rodičům žáků se doporučuje zejména to, aby si všímali těchto možných příznaků šikanování:

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechuť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach. Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. „Nechte mě!“
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.).
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku

12. Odkaz na školní řád

<https://zsnovestrasci.cz/wp-content/uploads/2021/08/Skolni-rad-od-20-21.pdf>

Školní preventivní program pro rok 2022/2023

Ředitel školy:

Zástupci ředitele:

Školní metodik prevence:

Výchovný poradce: